

Manutenzjoni sigura – Haddiema siguri

Definizzjoni

Il-manutenzjoni tat-tagħmir, tal-impjanti, tal-bini jew tal-mezzi tat-trasport tinkludi azzjonijiet tekniċi, amministrattivi u manigerjali maħsuba biex din il-manutenzjoni tinzamm fi, jew tiġi rrestawrata għal, stat li fih hija tkun tista' twettaq il-funzjoni meħtieġa (1), li jipproteġuha minn falliment jew tnaqqis. L-attivitajiet tal-manutenzjoni jinkludu:

- spezzjoni
- ittestjar
- kejl
- tibdil
- aġġustament
- tiswija
- kxif ta' difetti
- tibdil tal-parts
- tiswija u żamma f'kundizzjoni tajba

Attività komuni ħafna li tesponi lill-ħaddiema għal perikli varji

Il-manutenzjoni ssir f'kull post tax-xogħol u fis-setturi kollha tal-industrija. Hija inkluża fid-dmirijiet ta' kuljum ta' ħafna mill-ħaddiema, mhux biss tat-teknici u l-inġiniera inkarigati mill-manutenzjoni. Il-ħaddiema involuti fl-attivitajiet ta' manutenzjoni jistgħu jkunu f'riskju li jiżviluppaw:

- disturbi muskuloskeletalni (MSDs), meta jwettqu ħidmiet li jinvolvu liwi u pożizzjonijiet skomdi, xi drabi f'kundizzjonijiet ambjentali diffiċli (eż. fil-kesħa);
- problemi respiratorji relatati mal-espożizzjoni għall-asbestos — waqt il-manutenzjoni ta' bini antik jew ta' installazzjonijiet industrijali;
- mard respiratorju jew tal-ġilda minħabba kuntatt ma' sustanzi perikolużi — griż, solventi, sustanzi korrużivi u trabijiet, inkluż trab karċinoġeniku mill-injam;
- asfissija f'postijiet magħluqa;
- mard li jirriżulta minn espożizzjoni għal perikli bijoloġiċi – l-epatite A, il-legġonella.

Huma jiffaċċjaw ukoll riskji ta' incidenti ta' ħafna tipi, inkluż waqgħat u li jintlaqtu minn makkinarju.

L-attivitajiet ta' manutenzjoni jvarjaw minn dawk żgħar ħafna, bħat-tibdil ta' bozza tad-dawl jew it-toner fi printer, għal attivitajiet kbar, bħall-ispezzjoni perjodika ta' impjant tal-enerġija.

(1) Association Française de Normalisation. Terminologie de la maintenance. Norme NF-EN 13306. X 60-319, AFNOR, Saint-Denis La Plaine, Juin 2001.

L-eżiti tal-manutenzjoni tal-OHS

Kemm jekk il-kompitu jkun żgħir u kemm jekk kbir, dan jista' jkollu impatt serju fuq is-saħħa u s-sigurtà, mhux biss tal-ħaddiema li jwettquh, iżda wkoll fuq persuni oħrajn, kif muri fl-eżempji li ġejjin:

- Incident/korrimment jista' jseħħ matul il-proċess tal-manutenzjoni — il-ħaddiema li jagħmlu manutenzjoni fuq magna jistgħu jkorru jekk il-magna tinxtgħel aċċidentalment, jistgħu jkunu esposti għal radjazzjoni jew sustanzi perikolużi, jintlaqtu minn parti tiċċaqlaq tal-magna jew ikunu f'riskju li jiżviluppaw disturb muskuloskeletalni.
- Manutenzjoni ta' kwalità ħażina tista' tikkawża problemi ta' sigurtà — l-użu tal-partijiet żbaljati għat-tibdil jew tiswija jista' jirriżulta f'incidenti u korrimenti serji għall-ħaddiema, kif ukoll fi ħsara lit-tagħmir.
- In-nuqqas ta' manutenzjoni jista' mhux biss iqassar it-tul tal-ħajja tat-tagħmir jew tal-bini, iżda wkoll jikkawża incidenti — pereżempju, ħsara mhux imsewwija fl-art ta' maħżen tista' tikkawża incident fil-ħidma b'forklifter, fejn ikorri s-sewwieq, dawk ta' madwaru u ssir ukoll ħsara lill-oġġetti li jkun qed jinġarru.

Ħames regoli bażiċi għal manutenzjoni mingħajr perikli

Il-manutenzjoni hija proċess li jibda qabel tibda l-biċċa xogħol innifisha, u jispicċa meta x-xogħol ikun ġie ċċekkjat u mwaqqaf u meta titlesta d-dokumentazzjoni tal-kompitu. Il-partecipazzjoni tal-ħaddiema u/jew tar-rappreżentanti tagħhom fl-istadji u l-aspetti kollha ta' dan il-proċess iżżid mhux biss is-sigurtà tal-proċess, iżda wkoll il-kwalità tax-xogħol.

Il-ħames passi għal manutenzjoni mingħajr periklu jkomplu jiġu spjegati hawn taħt.

L-ippjanar tal-manutenzjoni

Min iħaddem għandu jwettaq valutazzjoni tar-riskju għall-attività u jinvolvi lill-ħaddiema f'dan il-proċess. Għandhom jiġu kkunsidrati l-punti li ġejjin:

- L-ambitu tal-kompitu: x'jeħtieġ li jsir, kemm hemm bżonn ħin għal dik il-biċċa xogħol, kif se jrin jiġu affettwati ħaddiema u attivitajiet oħrajn fuq il-post tax-xogħol;
- L-identifikazzjoni tal-perikli: pereżempju l-elettriku, espożizzjoni għal sustanzi perikolużi, il-preżenza ta' trab/asbestos fl-arja, spazji magħluqa, partijiet jiċċaqilqu ta' makkinarju, waqgħat minn fuq jew minn ɔo xi oġġett, iċ-ċaqliq ta' oġġetti tqal, partijiet diffiċli biex jintlaħqu jew biex jinkiseb access għalihom;
- X'inhum meħtieġ għall-attività: il-ħiliet u n-numru ta' ħaddiema li jagħmlu x-xogħol, min ser ikun involut, x'inhuma r-rwoli tal-persuni individwali (responsabbiltajiet għal kuntatti mal-ħaddiema tal-kuntrattur jew tal-impjegatur ospitanti, il-ġestjoni tal-kompiti, lil min trid tirrapporta l-problemi possibbli), għodod li jridu jintużaw, tagħmir ta' protezzjoni personali (PPE) u miżuri oħrajn li jipproteġu lill-ħaddiema (eż. scaffolding, tagħmir ta' monitoraġġ) li jistgħu jkunu meħtieġa;
- Access sikur għaż-żona tax-xogħol, u mezzi ta' ħelsien (veloċi) minn periklu;
- It-taħriġ/tagħrif li jrid jiġi pprovdut lill-ħaddiema involuti fil-kompitu, kif ukoll lil dawk li jaħdmu madwarhom, dwar il-kompitu (biex tiġi assigurata l-kompetenza tal-ħaddiema u s-sigurtà tagħhom), il-'katina ta' kmand' u kwalunkwe proċeduri li jintużaw waqt l-attività, inkluż ir-rappurtaġġ tal-problemi. Dan huwa importanti b'mod speċjali jekk il-manutenzjoni ssir minn sottokuntratturi.

Il-ħaddiema għandhom jiġu involuti fl-istadju tal-ippjanar – huma jistgħu jidentifikaw il-perikli u l-aktar modi effiċjenti kif jitrattawhom. Is-sejbiet tal-valutazzjoni tar-riskju u l-eżiti tal-istadju tal-ippjanar għandhom jiġu kkomunikati lill-ħaddiema li jippartecipaw fil-ħidma tal-manutenzjoni u wkoll lil oħrajn li jistgħu jiġu affettwati. L-involvement tal-ħaddiema, inklużi s-sottokuntratturi, fit-taħriġ u l-familjarizzazzjoni mal-proċeduri stabbiliti huma elementi importanti ħafna sabiex tiġi assigurata s-sigurtà tagħhom.

Hidma f'ambjent mingħajr perikli

Il-proċeduri żviluppata fl-istadju tal-ippjanar fil-valutazzjoni tar-riskju jridu jiddaħħlu fis-seħħ. Biex nieħdu eżempju, il-provvista tal-enerġija għat-tagħmir li jkun qiegħed isir xogħol fuq għandha tintefa u għandha tintuża s-sistema "lock-off" li jkun intlaħaq qbil dwarha. Għandha titpogġa karta ta' twissija, bid-data u l-ħin tal-"lock-off", kif ukoll bl-isem tal-persuna awtorizzata biex tneħħi l-lokk. B'dan il-mod, is-sigurtà tal-ħaddiem li jkun qiegħed jagħmel il-manutenzjoni tal-magna ma tiġix ipperikolata minn xi ħadd li jixgħel il-magna involontarjament, li jista' hu nnifsu jiġi affettwat, jekk, pereżempju, il-magna ma tkunx f'kundizzjoni operattiva sikura (eż. jekk jitneħħew is-salvagwardji). Il-ħaddiema għandhom jiċċekkjaw li hemm mod sikur kif tidhol u toħroġ miż-żona tax-xogħol, skont il-pjan ta' ħidma.

Uża t-tagħmir addattat

Il-ħaddiema li jagħmlu xogħlijiet ta' manutenzjoni għandu jkollhom l-għodda u t-tagħmir addattati, li jistgħu jkunu differenti minn dawk li jintużaw normalment. Dawn jistgħu jkunu qegħdin jaħdmu f'żoni li ma jkunux stazzjonijiet tax-xogħol normali u jkunu esposti għal ħafna perikli. Għalhekk, għandu jkollhom ukoll PPE xieraq. Biex nieħdu eżempju, il-ħaddiema li jnaddfu jew ibiddlu l-filters fuq il-ventilazzjoni tal-estrazzjoni jistgħu jkunu esposti għal koncentrazzjonijiet ta' trab ferm oġġa min-normal għal dak il-post tax-xogħol. L-access għal dawk il-filters, li ħafna drabi jkunu fuq is-saqaf, għandu jkunu sikur ukoll. L-għodda meħtieġa għax-xogħol u l-PPE identifikat fl-ippjanar u fil-valutazzjoni tar-riskju jridu jkunu disponibbli (flimkien ma' struzzjonijiet fuq kif tużahom, jekk ikunu meħtieġa) u jintużaw.

Il-prattiċi tax-xogħol sikuri żviluppata fl-istadju tal-ippjanar iridu jiġu segwiti

Il-pjan ta' ħidma għandu jiġi segwit anki meta jkun hemm pressjoni ta' ħin: l-evitar ta' xogħol biex wieħed jeħles jista' johlqo dannu kbar u jista' jwassel għal incidenti, korrimenti, jew ħsara fil-proprjetà. Jista' jkun meħtieġ li s-supervizuri jiġu nnotifikati u/jew issir konsultazzjoni ma' speċjalisti oħrajn f'każ li sseħħ xi ħaġa mhux mistennija. Huwa importanti ħafna li wieħed jiftakar li l-qbiż tal-limiti tal-ambitu tal-ħiliet u l-kompetenzi ta' persuna jista' jirriżulta f'incident serju ħafna.

Ix-xogħol irid jiġi ċċekkjat

Biex jiġi assigurat li x-xogħol tlesta sew, l-oġġett li tkun saret manutenzjoni fuqu jrid ikun f'kundizzjoni sikura, u l-materjal kollu ta' skart li jiġi ġġenerat ikun tnaddaf u intrema. Meta kollox jiġi ċċekkjat u ddikjarat li huwa sikur, imbagħad il-kompitu jkun jista' jingħalaq, il-lokkijiet jistgħu jitneħħew, filwaqt li s-supervizuri u l-ħaddiema l-oħrajn jiġu mgħarrfa b'dan. L-aħħar pass huwa li jsir rapport għall-manigment, li jiddeskrivi x-xogħol imwettaq, inklużi kummenti fuq id-diffikultajiet iffaccjati u rakkomandazzjonijiet għal titjib. Idealment, dan għandu jiġi diskuss ukoll waqt laqgħa tal-persunal, fejn il-ħaddiema involuti fil-proċess, kif ukoll dawk li jaħdmu madwarhom, ikunu jistgħu jikkummentaw fuq l-attività u joħroġ b'suġġerimenti xierqa biex jittejjeb il-proċess.

L-attivitajiet ta' manutenzjoni jistgħu jpoġġu lill-ħaddiema f'riskju, iżda jekk il-manutenzjoni ma ssir jista' jkun hemm aktar ħaddiema li jsibu ruħhom f'riskju.

Jekk jogħġbok ftakar: meta tkun qiegħed tagħmel xogħol ta' manutenzjoni – is-saħħa u s-sigurtà tiegħek u tal-kollegi tiegħek tiddependi fuq il-kwalità tax-xogħol tiegħek.

Għal aktar tagħrif

Din l-iskeda informattiva saret biex tappoġġja l-Kampanja Ewropea 2010/11 dwar il-Manutenzjoni Mingħajr Perikli. Folji ta' fatti oħrajn fis-serje u aktar informazzjoni dwar dan is-suġġett huma disponibbli fuq <http://osha.europa.eu/en/topics/maintenance>
Dan ir-riżors qiegħed jiġi żviluppata u aġġornat kontinwament.

L-Aġenzija Ewropea għas-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao, SPANJA
Tel. +34 944794360 • Fax +34 944794383
E-mail: information@osha.europa.eu

© L-Aġenzija Ewropea għas-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol. Ir-riproduzzjoni hija awtorizzata bil-kondizzjoni li jiġi rikonossut is-sors. Printed in Belgium, 2010
Traduzzjoni pprovduta miċ-Centru ta' Traduzzjoni (CdT, Lussemburgu), bbażata fuq test originali bl-Ingliż.

